

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II
SOCIOLOGY**A****Signature and Name of Invigilator**

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 14225**Time Allowed : 2 Hours]****[Maximum Marks : 200****Number of Pages in this Booklet : 44****Number of Questions in this Booklet : 100****Instructions for the Candidates**

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry **two** marks. **All** questions of Paper II will be compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (B) is the correct response.

Following wrong methods should not be used as they are not recognised by scanning machine in digitized assessment. Candidate using such method will be responsible for their loss.

- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पुष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
 - पहिल्या पुष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदीष्ट प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटांतच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळा करावा.
उदा. : जर (B) हे योग्य उत्तर असेल तर.

खालील चुकीच्या पद्धती वापरू नये, कारण डिजिटाइज्ड (Digitized) मूल्यांकनात स्कॅनिंग मशीन त्यांना ओळखत नाही. त्या पद्धती वापरून नुकसान झाल्यास त्यास विद्यार्थ्यांचे जबाबदार असतील.

- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**, इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस आपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN -14225/II—A

JUN -14225/II—A

Sociology
Paper II
समाजशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Theory of Needs was propounded by :	1. गरजेचा सिद्धांत यांनी मांडला.
(A) Radcliffe Brown	(A) रॅडक्लिफ ब्राऊन
(B) S.F. Nadel	(B) एस.एफ. नाडेल
(C) Bronislaw Malinowski	(C) मालिनोव्हस्की ब्रोनिस्लॉ
(D) Robert King Merton	(D) रॉबर्ट किंग मर्टन
2. Who among the following maintains that social structure has nothing to do with empirical reality ?	2. खालीलपैकी कोणी सामाजिक संरचना ही अनुभवजन्य वास्तविकतेशिवाय काहीही नाही असे म्हटले आहे ?
(A) C. Levi-Strauss	(A) सी. लेव्ही-स्ट्रॉस
(B) Marion J. Levy	(B) मॅरिऑन जे. लेव्ही
(C) Raymond Firth	(C) रेमंड फर्थ
(D) Evans Pritchard	(D) इवान्स प्रिचार्ड

3. Who studied the structural and functional unity of joint family in Mahua ? (A) K.M. Kapadia (B) A.R. Desai (C) I.P. Desai (D) A.M. Shah	3. महुवामधील संयुक्त कुटुंबाच्या संरचनात्मक आणि प्रकार्यात्मक एककाचे अध्ययन कोणी केले ? (A) के.एम. कपाडीया (B) ए.आर. देसाई (C) आय.पी. देसाई (D) ए.एम. शाह
4. used intersubjectivity in a larger sense to mean a concern with the social world, especially the social nature of knowledge. (A) Alfred Schutz (B) Peter Berger (C) Emile Durkheim (D) Talcott Parsons	4. यांचे कार्य व्यापक अर्थाने आंतरविषयनिष्ठतेचा अर्थ सामाजिक जगाशी, विशेषतः ज्ञानाच्या सामाजिक स्वरूपाशी संबंधित आहे. (A) अल्फ्रेड शूट्झ (B) पीटर बर्जर (C) एमिल दुर्खेम (D) टॅल्कोट पार्सनस
5. Who authored the work, 'The History of Sexuality' ? (A) Oscar Lewis (B) Michel Foucault (C) W. Ogburn (D) J. Williams	5. 'द हिस्ट्री ऑफ सेक्सुअलिटी' हे पुस्तक कोणी लिहिले ? (A) ऑस्कर लुईस (B) मिशेल फुको (C) डब्ल्यू. ओगबर्न (D) जे. विलियम्स

6. views modernity as an 'unfinished project'. (A) Jurgen Habermas (B) Karl Manheim (C) Auguste Comte (D) Immanuel Wallerstein	6. आधुनिकतेला 'अपूर्ण प्रकल्प' म्हणून कोण पाहतात ? (A) जुर्गेन हेबरमास (B) कार्ल मॅनहेम (C) ऑगस्ट कॉम्त (D) इमॅन्युएल वॉलरस्टीन
7. Which of the following concept was not propounded by M.N. Srinivas ? (A) Modernization (B) Sanskritization (C) Westernization (D) Dominant caste	7. खालीलपैकी कोणती संकल्पना एम.एन. श्रीनिवास यांच्याशी संबंधित नाही ? (A) आधुनिकीकरण (B) संस्कृतीकरण (C) पाश्चिमात्मीकरण (D) प्रबळ जात
8. Which of the following book is authored by Irawati Karve ? (A) Hindu Society : An Interpretation (B) Family and Kin in Indo-European Culture (C) The Structure of Indian Society (D) Modernization of Indian Tradition	8. खालीलपैकी कोणते पुस्तक इरावती कर्वे यांनी लिहिले आहे ? (A) हिंदू सोसायटी : अन इंटरप्रीटेशन (B) फॅमिली अँड किन इन इंडो-युरोपीयन कल्चर (C) द स्ट्रक्चर ऑफ इंडियन सोसायटी (D) मॉडर्नायझेशन ऑफ इंडियन ट्रेडिशन

9. Govind Sadashiv Ghurye's perspective is grounded in

- (A) Structuralism
- (B) Diffusionism
- (C) Evolutionism
- (D) Interactionism

10. Which of the two concepts represent the essence of Hegel's Philosophy ?

- (A) Dialectic and idealism
- (B) Mores and folkways
- (C) Descent and alliance
- (D) Family and group

11. According to Horton and Hunt, which of the following is not a characteristic of scientific research ?

- (A) Accuracy
- (B) Systematization
- (C) Objectivity
- (D) Abstraction

9. जी.एस. घुर्ये यांचा दृष्टिकोन वर आधारलेला आहे.

- (A) संरचनावाद
- (B) प्रसारवाद
- (C) उत्क्रांतीवाद
- (D) संस्कृती आणि व्यक्तिमत्त्व शाळा

10. खालीलपैकी कोणत्या दोन संकल्पना हेगेलच्या तत्त्वज्ञानाचे सार आहे ?

- (A) द्वंद्वात्मक आणि आदर्शवाद
- (B) रीती-रिवाज आणि लोकमार्ग
- (C) सभ्य आणि करार
- (D) कुटुंब आणि गट

11. हॉर्टन आणि हंट यांच्या मते, खालीलपैकी कोणते वैज्ञानिक संशोधनाचे वैशिष्ट्य नाही ?

- (A) अचूकता
- (B) पद्धतशीरीकरण
- (C) वस्तुनिष्ठता
- (D) अमूर्तता

12. Which one of the following concerns right to privacy ? (A) Ethical (B) Social (C) Political (D) Economical	12. खालीलपैकी कोणती चिंता गोपनीयतेचा अधिकार आहे ? (A) नैतिकता (B) सामाजिक (C) राजकीय (D) आर्थिक
13. Which one of the following is not a social research design ? (A) Exploratory (B) Explanatory (C) Descriptive (D) Survey	13. खालीलपैकी कोणते प्रारूप सामाजिक संशोधनाचे नाही ? (A) अन्वेषणात्मक (B) स्पष्टीकरणात्मक (C) वर्णनात्मक (D) सर्वेक्षण
14. Which of the following types of hypotheses suggest there is no relationship among the variable ? (A) Statistical hypothesis (B) Working hypothesis (C) Null hypothesis (D) Alternative hypotheses	14. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारचे गृहीतक वास्तवात अस्तित्वात नाहीत परंतु संशोधन गृहीतके तपासण्यासाठी वापरले जातात ? (A) सांख्यिकीय गृहीतके (B) कार्यरत गृहीतके (C) शून्य गृहीतके (D) पर्यायी गृहीतके

15. Which one of the following studies, traces the development of an organisation/system overtime ? (A) Clinical case studies (B) Historical case studies (C) Multi case studies (D) Observational case studies	15. कोणता अभ्यास, कालांतराने संस्थेचा/प्रणालीच्या विकासाचा मागोवा घेतो ? (A) क्लिनिकल व्यष्टी अध्ययन (B) ऐतिहासिक व्यष्टी अध्ययन (C) बहु व्यष्टी अध्ययन (D) निरीक्षणात्मक व्यष्टी अध्ययन
16. Which one of the following study focuses on detailed and accurate description ? (A) Ethnography (B) Phenomenology (C) Archeology (D) Indology	16. खालीलपैकी कोणता अभ्यास स्पष्टीकरणापेक्षा तपशीलवार आणि अचूक वर्णनावर केंद्रित आहे ? (A) एथनोग्राफी (B) घटनाशास्त्र (C) पुरातन वस्तुशास्त्र (D) प्राच्यविद्या
17. Which among the following is not a personal document ? (A) Autobiography (B) Diaries (C) Letters (D) Case study	17. खालीलपैकी कोणते एक वैयक्तिक कागदपत्र नाही ? (A) आत्मचरित्र (B) दैनंदिनी (C) पत्रे (D) व्यष्टी अध्ययन

18. Identify kind of multivariate table : (A) Simple (B) Complex (C) Linear (D) Secondary 19. Which type of scale measures the distance between each of the numbers or units and the direction ? (A) Interval scale (B) Ordinal scale (C) Ratio scale (D) Nominal scale 20. is a verbal method of securing data in the field surveys. (A) Interview (B) Participant observation (C) Questionnaire method (D) Projective technique	18. बहुगुणी सारणी कोणत्या प्रकारची असते हे ओळखा : (A) साधी (B) जटिल (C) रेषीय (D) दुय्यम 19. कोणत्या प्रकारचे मापन समान स्केलवरील प्रत्येक संख्या किंवा एककांमधील अंतर आणि दिशा मोजते ? (A) इंटरवल स्केल (B) ऑर्डिनल स्केल (C) गुणोत्तर स्केल (D) नाममात्र स्केल 20. क्षेत्रीय सर्वेक्षणामधून तथ्य प्राप्त करण्याची शाब्दिक पद्धती कोणती ? (A) मुलाखत (B) सहभागी निरीक्षण (C) प्रश्नावली पद्धती (D) प्रक्षेपण तंत्र

21. Which one is not ascribed status ?

- (A) Seniority by age
- (B) Caste membership
- (C) King of state
- (D) Judge in High Court

22. According to whom, every person carries out the requirements of his position through role ?

- (A) Spencer
- (B) Smith
- (C) Davis
- (D) Durkheim

23. Who has distinguished between achieved status and ascribed status ?

- (A) Ralph Linton
- (B) Simmel
- (C) Le Bon
- (D) MacIver

21. खालीलपैकी कोणता अर्जित दर्जा नाही ?

- (A) वयानुसार ज्येष्ठता
- (B) जातीचे सदस्यत्व
- (C) राज्याचा राजा
- (D) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश

22. कोणाच्या मते प्रत्येक व्यक्ती आपल्या पदाशी संबंधित आवश्यकता भूमिकेच्या साहाय्याने पूर्ण करते ?

- (A) स्पेन्सर
- (B) स्मिथ
- (C) डेव्हिस
- (D) डरखिम

23. अर्जित दर्जा आणि अर्पित दर्जा यात फरक कोणी केला आहे ?

- (A) राल्फ लिंग्टन
- (B) सिमेल
- (C) ले बॉन
- (D) मॅकआइवर

24. Radcliffe Brown believed that social structure denotes network of :

- (A) Kinship relations
- (B) Contractual relations
- (C) Social relations
- (D) Cultural relations

25. "Equality of Opportunity" is an example of

- (A) Right
- (B) Law
- (C) Norm
- (D) Value

26. The practice of couvade is reported from

- (A) Santhal
- (B) Warali
- (C) Garo
- (D) Khasi

24. रेडक्लिफ ब्राऊन यांची धारणा अशी होती की सामाजिक संरचना हे चे जाळे आहे.

- (A) आप्तसंबंधित संबंध
- (B) करारात्मक संबंध
- (C) सामाजिक संबंध
- (D) सांस्कृतिक संबंध

25. "संधीची समानता" हे चे उदाहरण आहे.

- (A) हक्क
- (B) कायदा
- (C) नियमन
- (D) मूल्य

26. कौवाडची प्रथा मध्ये आढळून येते.

- (A) संथाल
- (B) वारली जमात
- (C) गान्हो
- (D) खासी जमात

27. Marriage by purchase is called marriage. (A) Gandharv (B) Asura (C) Rakshasa (D) Paishacha	27. क्रयप्रक्रियेद्वारे केलेल्या विवाहाला असे म्हणतात. (A) गांधर्व (B) असुर (C) राक्षस (D) पिशचाच्च
28. Who is the founder of the concept of 'Global Village' ? (A) R. Gilpin (B) Malcolm Waters (C) Marshal McLuhan C (D) Anthony Giddens	28. खालीलपैकी 'ग्लोबल व्हिलेज'च्या संकल्पनेचे आद्य प्रणेते कोण आहेत ? (A) आर. गिलपीन (B) मेलकॉम वाटर्स (C) मार्शल मॅक्लूहान सी (D) अँथोनी गिडन्स
29. Which of the following factors does not contribute to the development of modern bureaucracy ? (A) The development of barter economy (B) The development of money economy (C) The development of administrative task (D) The rational interpretation of law and legal guarantees	29. आधुनिक नोकरशाहीच्या विकासात खालीलपैकी कोणत्या कारकाचे योगदान नाही ? (A) वस्तुविनिमयाच्या अर्थव्यवस्थेचा विकास (B) मुद्रावर आधारित अर्थव्यवस्थेचा विकास (C) प्रशासकीय कार्याचा विकास (D) कायदा आणि संविधानिक हमीचा तार्किक अन्वयार्थ

30. Who is the author of 'Marriage and Family in India' ?

- (A) K.M. Kapadia
- (B) A.R. Desai
- (C) Uberoi Patricia
- (D) G.S. Ghurye

31. Match List I with List II and mark the correct code given below :

List I (Books)

- (a) Indian Village
- (b) India's Village
- (c) Rural Profiles
- (d) Village India

List II (Authors)

- (i) D.N. Majumdar
- (ii) McKim Marriott
- (iii) M.N. Srinivas
- (iv) S.C. Dube

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (i) (ii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (i) (ii)
- (C) (iv) (iii) (ii) (i)
- (D) (ii) (iv) (iii) (i)

30. 'मैरिज अँड फॅमिली इन इंडिया' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

- (A) के.एम. कपाडिया
- (B) ए.आर. देसाई
- (C) उबेरोय पॅट्रीसिया
- (D) जी.एस. घुर्ये

31. सूची I ला सूची II शी जुळवा आणि खाली दिलेला योग्य कोड चिन्हांकित करा :

सूची I (पुस्तक)

- (a) भारतीय गाव
- (b) भारताचे गाव
- (c) ग्रामीण तरशीलता
- (d) गाव भारत

सूची II (लेखक)

- (i) डी.एन. मजुमदार
- (ii) मॅकिम मॅरियट
- (iii) एम.एन. श्रीनिवास
- (iv) एस.सी. दुबे

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (i) (ii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (i) (ii)
- (C) (iv) (iii) (ii) (i)
- (D) (ii) (iv) (iii) (i)

32. The book, "The Risk Society : Towards a New Modernity" is written by

- (A) F.H. Buttlet
- (B) A. Burgess
- (C) Ulrich Beek
- (D) Micheal Foucault

33. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other one is Reason (R) :

Assertion (A) : Green revolution in India instead of removing the earlier inequalities generated further inequalities.

Reason (R) : As the benefits of green revolution was proportionate to resource ownership portion, large farmers appropriated the lion's share of the new measures.

In the context of the above two statements, which among the following is correct ?

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

32. "द रिस्क सोसायटी : टुवर्ड्स अ न्यू मॉडर्निटी" हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे ?

- (A) एफ.एच. बटेल
- (B) ए. बर्जेस
- (C) अलरिच बेक
- (D) मिशेल फुको

33. खाली दोन विधाने दिली आहेत, एक प्रतिपादन (A) असे संबोधित केलेले आणि दूसरे कारण (R) :

प्रतिपादन (A) : पूर्वीच्या असमानता दूर करण्याऐवजी भारतातील हरित क्रांतीने नवीन असमानता निर्माण केल्या आहेत.

कारण (R) : हरित क्रांतीचे फायदे संसाधन मालकीच्या असणाऱ्या त्या भागातील मोठ्या शेतकऱ्यांनी नवीन उपायाद्वारे त्यातील सिंहाचा वाटा घेतला.

वरील दोन विधानांच्या संदर्भात, खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) हे सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत, पण (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) सत्य आहे, पण (R) हे असत्य आहे
- (D) (A) असत्य आहे, पण (R) हे सत्य आहे

34. Match List I with List II and mark the correct codes given below :

List I (Sociologists)

- (a) Robert Park
- (b) Henri Lefebvre
- (c) Ferdinand Tonnies
- (d) Louis Wirth

List II (Perspective)

- (i) Right to the City
- (ii) Urbanism as a Way of Life
- (iii) Human Ecology
- (iv) Gemeinschaft and Gesellschaft

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

34. सूची I व सूची II योग्य जोड़या जुळवा आणि खाली दिलेला योग्य कोड चिन्हांकित करा :

सूची I (समाजशास्त्रज्ञ)

- (a) रॉबर्ट पार्क
- (b) हेन्री लेफेब्रे
- (c) फर्डिनांड टोनीज
- (d) लुईस वर्थ

सूची II (दृष्टिकोन)

- (i) शहरावरील हक्क
- (ii) शहरीकरण एक जीवन मार्ग
- (iii) मानवी पारिस्थितिकी
- (iv) जेमीनशॉफ्ट आणि जेसेल्शॉफ्ट

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (iii) (iv) (i) (ii)
- (B) (i) (iii) (iv) (ii)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

35. Land reform is included in which schedule of the Indian Constitution ? (A) Fourth (B) Seventh (C) Eleventh (D) Ninth 36. What is the percentage of urban population in India according to 2011 census report ? (A) 61 (B) 51 (C) 31 (D) 41 37. Who of the following is associated with the slogan “Bharat Versus India” ? (A) Mahendra Singh Tikayat (B) Sharad Joshi (C) Charu Majumdar (D) Sundarlal Bahuguna	35. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या अनुसूचीमध्ये जमीन सुधारणा समाविष्ट आहे ? (A) चौथा (B) सातवा (C) अकरावी (D) नवव्या 36. 2011 जनगणनेच्या अहवालानुसार भारताची शहरी लोकसंख्या किती टक्के आहे ? (A) 61 (B) 51 (C) 31 (D) 41 37. ‘भारत विरुद्ध इंडिया’ या घोषणेशी खालीलपैकी कोणाचा संबंध आहे ? (A) महेद्रसिंग टिकायत (B) शरद जोशी (C) चारू मजुमदार (D) सुंदरलाल बहुगुणा

38. In which year the National Commission on Urbanisation of India was constituted ?

- (A) 1986
- (B) 1976
- (C) 1966
- (D) 1956

39. Who said “The village is as bloodless as the rural economy is lifeless from rich to poor the trend is to leave the village” ?

- (A) Kalyan Sanyal
- (B) Partha Chatterjee
- (C) Dipankar Gupta
- (D) Andre Beteille

38. भारताच्या नगरीकरणासंबंधी राष्ट्रीय आयोगाची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली ?

- (A) 1986
- (B) 1976
- (C) 1966
- (D) 1956

39. “ग्रामीण खेडी रक्तहीन आहेत आणि अर्थव्यवस्था निर्जीव आहे म्हणून श्रीमंतांपासून गरीबांपर्यंत गाव सोडण्याचा कल आहे” असे कोणी म्हणाले ?

- (A) कल्याण सन्याल
- (B) पार्थ चॅटर्जी
- (C) दिपांकर गुप्ता
- (D) आंद्रे बेतई

40. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other one is Reason (R) :

Assertion (A) : Unplanned growth of urbanisation in India leads to expansion of slums, decrease in standard of life and environmental degradation.

Reason (R) : Lack of employment opportunities in rural areas is the main reason for people migrating to cities.

In the context of the above two statements, which among the following is correct ?

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not a correct explanation of (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true
41. is the politically organized people of a definite territory.
- (A) Nation
- (B) Country
- (C) State
- (D) Border-state

40. खाली दोन विधाने दिली आहेत, एक प्रतिपादन (A) असे लेबल केलेले आणि दूसरे कारण (R) :

प्रतिपादन (A) : भारतातील अनियोजित शहरीकरणाच्या वाढीमुळे झोपडपट्ट्यांचा विस्तार, राहणीमानात घट आणि पर्यावरणाचा न्हास होतो.

कारण (R) : ग्रामीण भागात रोजगाराच्या संधींचा अभाव, लोक शहरांकडे स्थलांतरित होण्याचे मुख्य कारण आहे.

वरील संदर्भात दोन विधान आहेत. खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत आणि (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत, पण (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) सत्य आहे पण (R) हे चुकीचे आहे
- (D) (A) चुकीचे आहे, पण (R) हे सत्य आहे
41. म्हणजे एका निश्चित प्रदेशातील राजकीयदृष्ट्या संघटित लोक होय.
- (A) राष्ट्र
- (B) देश
- (C) राज्य
- (D) सीमा-राज्य

42. The Khasis, Jaintias and Garo tribals witnessed a movement for an autonomous state in the 1960s, resulting in the formation of a separate state of in 1972.
- (A) Meghalaya
(B) Nagaland
(C) Tripura
(D) Bodoland
43. Max Weber's concept of bureaucracy is closing related to his idea on
- (A) Power and Class
(B) Power and Authority
(C) Power and System
(D) Legitimacy of Authority
44. Which type of control is prevalent in the organizational structure of bureaucracy ?
- (A) Legal control
(B) Formal control
(C) Laissez-faire control
(D) Informal control
42. खासी, जैंती आणि गारो आदिवासींनी 1960 च्या दशकात स्वायत्त राज्यासाठी आंदोलन केले होते, ज्यामुळे 1972 मध्ये हे वेगळे राज्य निर्माण झाले.
- (A) मेघालय
(B) नागालँड
(C) त्रिपुरा
(D) बोडोलँड
43. मॅक्स वेबर यांची नोकरशाहीची संकल्पना त्यांच्या खालील कोणत्या विचारांशी संबंधित आहे ?
- (A) सत्ता आणि वर्ग
(B) सत्ता आणि अधिकार
(C) सत्ता आणि व्यवस्था
(D) अधिकारांची वैधता
44. नोकरशाहीच्या संघटनात्मक रचनेमध्ये कोणत्या प्रकारचे नियंत्रण प्रचलित आहे ?
- (A) कायदेशीर नियंत्रण
(B) औपचारिक नियंत्रण
(C) लेसेज़ फेयर नियंत्रण
(D) अनौपचारिक नियंत्रण

45. Which one of the following political parties adopted a major election slogan “minimum government, maximum governance”, in a 2014 Lok Sabha election ?

- (A) Indian National Congress
- (B) Bharatiya Janata Party
- (C) Samajwadi Party
- (D) Rashtriya Janata Dal

46. The key components of Good Governance are :

- (1) Public sector management
- (2) Capacity building of the community
- (3) Transparency and right to information
- (4) Management of micro-economic policies

Select correct codes :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) Only (1) and (3)
- (C) Only (2) and (3)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

45. 2014 च्या लोकसभा निवडणुकीत खालीलपैकी कोणत्या राजकीय पक्षाने “मिनिमम गवर्नमेंट, मैक्सिमम गवर्नन्स”, ही प्रमुख निवडणूक घोषणा स्वीकारली ?

- (A) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- (B) भारतीय जनता पक्ष
- (C) समाजवादी पक्ष
- (D) राष्ट्रीय जनता दल

46. सुशासनाचे प्रमुख घटक पुढीलप्रमाणे आहेत :

- (1) सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन
- (2) समुदायाची क्षमता वाढवणे
- (3) पारदर्शकता आणि माहितीचा अधिकार
- (4) सूक्ष्म-आर्थिक धोरणांचे व्यवस्थापन

योग्य सूची निवडा :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) केवळ (1) आणि (3)
- (C) केवळ (2) आणि (3)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

47. Match the following List I with List II and select the correct answer :

List I

(Priority areas)

- (a) Livelihood
- (b) Health
- (c) Poverty eradication
- (d) Education

List II

(Public Program)

- (1) Udaan Scheme
- (2) Ayushman Bharat
- (3) Kudumbashree
- (4) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act

Select correct codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (1) (2)
- (B) (4) (2) (3) (1)
- (C) (1) (3) (4) (2)
- (D) (1) (2) (4) (3)

47. खालील यादी I ला यादी II शी जुळवा आणि योग्य उत्तर निवडा :

यादी-I

(प्राधान्य क्षेत्रे)

- (a) उपजीविका
- (b) आरोग्य
- (c) गरिबी निर्मूलन
- (d) शिक्षण

यादी-II

(सार्वजनिक कार्यक्रम)

- (1) उडान योजना
- (2) आयुष्मान भारत
- (3) कुटुंबश्री
- (4) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा

योग्य सूची निवडा :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (3) (1) (2)
- (B) (4) (2) (3) (1)
- (C) (1) (3) (4) (2)
- (D) (1) (2) (4) (3)

48. Which type of policymaking requires making hard choices among policy alternatives ?

- (A) Systems Model for Policy Analysis
- (B) Institutional Approach to Policy Analysis
- (C) Rational policy-making
- (D) Critical approach to policymaking

49. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other as Reason (R) :

Assertion (A) : The political culture approach doesn't focus on the attitudes of specific individuals like, the President or Prime Minister.

Reason (R) : Political culture denotes how people view the political system as a whole and is often seen as the foundation of all political activities.

Select the correct answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true, and (R) is the reason of (A)
- (B) (A) is false, (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are false
- (D) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the reason of (A)

48. कोणत्या प्रकारच्या धोरणनिर्मितीसाठी धोरणात्मक पर्यायांमध्ये कठोर निवड करणे आवश्यक असते ?

- (A) धोरण विश्लेषणासाठी सिस्टम प्रतिकृती
- (B) धोरण विश्लेषणासाठी संस्थात्मक दृष्टिकोन
- (C) तर्कशुद्ध धोरण निर्मिती
- (D) धोरण निर्मिती करिता टीकात्मक दृष्टिकोन

49. खाली दोन विधाने दिली आहेत, त्यातील एक प्रतिपादन (A) आणि दूसरे कारण (R) आहेत :

प्रतिपादन (A) : राजकीय संस्कृतीचा दृष्टिकोन विशिष्ट व्यक्तींच्या वृत्तीवर लक्ष केंद्रित करत नाही, जसे की राष्ट्रपती किंवा पंतप्रधान.

कारण (R) : राजकीय संस्कृती लोकांना संपूर्ण राजकीय प्रणाली कशी समजते हे प्रतिबिंबित करते आणि त्या करिता सामान्यतः सर्व राजकीय क्रियाकलापांचा आधार मानला जातो.

खालील संकेतांकपैकी बरोबर उत्तर निवडा.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) चूक आहे, (R) हे बरोबर आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे स्पष्टीकरण नाही

50. Which village in Maharashtra developed the slogan : “We have our government in Delhi and Mumbai. But in our village we ourselves are the government ?

- (A) Hiware Bazar
- (B) Ralegan Siddhi
- (C) Mendha-lekha
- (D) Pachgaon

51. Industrial production in the nineteenth century was characterized by

- (A) Increasing numbers of women in high status positions
- (B) Cottage industries and home workers doing piece work in the domestic sphere
- (C) The ‘managerial revolution’ by which ownership and control becomes separate
- (D) Power-driven machinery and the concentration of workers in large workplaces

50. “दिल्ली आणि मुंबईत आमची सरकार, पण आमच्या गावात आम्हीच सरकार” ही घोषणा महाराष्ट्रातील कोणत्या गावाने विकसित केली ?

- (A) हिवरे बाजार
- (B) राळेगणसिद्धी
- (C) मेंढा-लेखा
- (D) पाचगाव

51. एकोणिसाव्या शतकातील औद्योगिक उत्पादनाचे वैशिष्ट्य

- (A) उच्च पदावरील महिलांची वाढती संख्या
- (B) घरगुती क्षेत्रात काम करणारे कुटीर उद्योग व घरकामगार
- (C) ‘व्यवस्थापकीय क्रांती’ ज्याद्वारे मालकी आणि नियंत्रण वेगळे होते
- (D) विजेवर चालणारी यंत्रसामुग्री आणि मोठ्या कामाच्या ठिकाणी कामगारांची एकाग्रता

52. Due to globalization trade, commerce, banking, finance, insurance, transportation, education, health, entertainment, administration, tourism, etc. in the city, increased means is considered to have increased.

- (A) Coal sector
- (B) Manufacturing sector
- (C) Service sector
- (D) Agriculture sector

53. According to the notion of “time – space compression” attempts to erase the sense of local and its dynamics.

- (A) David Harvey
- (B) Alan Bryman
- (C) Doreen Massey
- (D) Pierre Bourdieu

52. जागतिकीकरणामुळे शहरामध्ये व्यापार, वाणिज्य, बँका, वित्तपुरवठा, विमा, दळणवळण, वाहतूक, शिक्षण, आरोग्य, मनोरंजन, प्रशासन, पर्यटन इ. क्षेत्रांची वाढ झाली म्हणजे क्षेत्राची वाढ झाली असे मानले जाते.

- (A) कोळसा
- (B) उत्पादन निर्मिती
- (C) सेवा
- (D) कृषी

53. मते “वेळ – अवकाश संपीडन” ही संकल्पना स्थानिक आणि त्याच्या गतिशीलतेची भावना पुसून टाकण्याचा प्रयत्न करते.

- (A) डेव्हिड हार्वे
- (B) एलन ब्रायमन
- (C) डोरीन मेस्सी
- (D) पियरे बोर्द्यू

54. One of the first European countries to oppose the process of 'Coca-Colonization' was

- (A) Spain
- (B) Poland
- (C) Italy
- (D) France

55. According to Castells the term 'Collective Consumption' refers to

- (A) The privatization of public services by the state
- (B) Monopoly of a few large private corporations
- (C) Provision of health, housing and educational services by the state
- (D) Provision of employment by state

54. 'कोका-कोलोनायजेशन' प्रक्रियेला विरोध करणारा पहिला युरोपीय देश होय.

- (A) स्पेन
- (B) पोलंड
- (C) इटली
- (D) फ्रान्स

55. कॅस्टेल्सच्या मते 'सामूहिक उपभोग' या शब्दाचा अर्थ

- (A) राज्याकडून सार्वजनिक सेवांचे खासगीकरण
- (B) काही मोठ्या खाजगी कंपन्यांची मक्तेदारी
- (C) राज्यातर्फे आरोग्य, गृहनिर्माण व शैक्षणिक सेवांची तरतूद
- (D) राज्यानुसार रोजगाराची तरतूद

56. Alwin Gouldner made a significant contribution to the literature of social exchange theory by outlining rules of reciprocity. Which one among them is described as the 'causal force' in social life by him ?

- (A) Transaction
- (B) Belief
- (C) Moral norm
- (D) Altruism

57. Due to globalization in civil society, economic as well as is increasing.

- (A) Integration
- (B) Disorganization
- (C) Social inequality
- (D) Egalitarianism

58. authored the book titled "India's New Capitalists : Caste Business and Industry in a Modern Nation".

- (A) Ramachandra Guha
- (B) Amita Baviskar
- (C) Harish Damodaran
- (D) Dipankar Gupta

56. आल्विन गुल्डनर यांनी सामाजिक विनिमय सिद्धांताच्या साहित्यात पारस्परिकतेच्या नियमांची रूपरेषा मांडून महत्त्वपूर्ण योगदान दिले. सामाजिक जीवनातील 'कार्यकारण शक्ती' म्हणून त्यांनी कोणते वर्णन केले आहे ?

- (A) व्यवहार
- (B) श्रद्धा
- (C) नैतिक आदर्श
- (D) परोपकार

57. नागरी समाजात जागतिकीकरणामुळे आर्थिक तसेच वाढत चालली आहे.

- (A) एकात्मता
- (B) अव्यवस्था
- (C) सामाजिक विषमता
- (D) समतावाद

58. यांनी 'इंडियाज न्यू कॅपिटलिस्ट : कास्ट बिजनेस अँड इंडस्ट्री इन अ मॉडर्न नेशन' ('भारताचा नवीन भांडवलदार : आधुनिक राष्ट्रात जातीचा व्यवसाय आणि उद्योग') हे पुस्तक लिहिले.

- (A) रामचंद्र गुहा
- (B) अमिता बाविस्कर
- (C) हरीश दामोदरन
- (D) दिपांकर गुप्ता

59. In his book 'Fraternal Capital : Peasant Workers, Self-Made Men and Globalization in Provincial India', Sharad Chari examines caste networks.
- (A) Reddy
(B) Gounder
(C) Lingayat
(D) Nair
60. The theory of cumulative causation of migration was popularized by
- (A) David Harvey
(B) Myrdal Gunnar
(C) Samir Amin
(D) Saskia Sassen
61. and his colleagues at university of Chicago introduced human ecology model during the 1920s and 1930s.
- (A) Robert K. Merton
(B) Robert Park
(C) C. Wright Mills
(D) R. Dunlap
59. शरद चारी यांनी त्यांच्या 'फ्रेटरनल कॅपिटल : पीझंट वर्कर्स, सेल्फ-मेड मेन अँड ग्लोबलायझेशन इन प्रोव्हिन्शियल इंडिया' या पुस्तकात या जातीच्या संपर्काचे परीक्षण केले आहे.
- (A) रेड्डी
(B) गोंडर
(C) लिंगायत
(D) नायर
60. स्थलांतराच्या संचयी कार्यकरण सिद्धांताला यांनी अधिक लोकप्रिय केले.
- (A) डेविड हार्वे
(B) मिर्दल गुन्नार
(C) सामीर अमीन
(D) सासकिया सासेन
61. आणि त्याच्या शिकागो विद्यापीठाच्या समाजशास्त्र सहकाऱ्यांनी 1920 आणि 1930 च्या दशकात मानवी पारिस्थितीकीय मॉडेल सादर केले.
- (A) रॉबर्ट के. मर्टन
(B) रॉबर्ट पार्क
(C) सी. राइट मिल्स
(D) आर. डनलॅप

62. believe that environmental destruction and human oppression are ultimately rooted in social hierarchy.

- (A) Weberians
- (B) Social ecologists
- (C) Functionalists
- (D) Eco-biologists

63. A green party is a formally organized political party based on the principles such as

- (A) Forest conservation
- (B) Social justice, environmentalism and non-violence
- (C) Livelihood and security
- (D) Welfare and Justice

64. is not a cause of Global Warming.

- (A) Food Wastage
- (B) Water Scarcity
- (C) Loss of Biodiversity
- (D) Deforestation

62. हे असा विश्वास बाळगतात की पर्यावरणाचा नाश आणि मानवाची दडपणूक शेवटी सामाजिक श्रेणीक्रमामध्ये रुजलेली आहे.

- (A) वेबरवादी
- (B) सामाजिक पारिस्थितीकीय अभ्यासक
- (C) कार्यवादी
- (D) पर्यावरणीय-जीवशास्त्रज्ञ

63. ग्रीन पार्टी हा सारख्या तत्वांवर आधारित औपचारिकपणे संघटित राजकीय पक्ष आहे.

- (A) वनसंवर्धन
- (B) सामाजिक न्याय, पर्यावरणवाद आणि अहिंसा
- (C) उपजीविकेची सुरक्षा
- (D) कल्याण आणि न्याय

64. हे जागतिक तापमानवाढीचे कारण नाही.

- (A) अन्न कचरा
- (B) पाण्याची टंचाई
- (C) जैवविविधतेचे नुकसान
- (D) जंगलतोड

65. focuses on targeting Western cultural values and on the need to reduce the size of the world's human population to achieve sustainability.
- (A) Deep ecology
(B) Eco-demography
(C) Social Ecology
(D) Orientalism
66. Ensuring that excluded groups have a voice in water planning and distribution is an action for
- (A) Exclusion
(B) Marginalization
(C) Inclusion
(D) Assimilation
67. Bhopal gas tragedy took place in the city of Bhopal, Madhya Pradesh state in the year
- (A) 1992
(B) 1984
(C) 2002
(D) 1982
65. हे शाश्वतता प्राप्त करण्यासाठी, पाश्चात्य सांस्कृतिक मूल्यांना लक्ष्य करणे आणि जगातील मानवी लोकसंख्येचा आकार कमी करण्याच्या गरजेवर लक्ष केंद्रित करते.
- (A) खोल पर्यावरणशास्त्र
(B) इको-डेमोग्राफी
(C) सामाजिक पर्यावरणशास्त्र
(D) पौर्वात्यशास्त्र
66. पाणी नियोजन आणि वितरणामध्ये वगळलेल्या गटांचा आवाज बुलंद करणे ही दर्शक कृती आहे.
- (A) वर्जन
(B) सीमान्तीकरण
(C) समावेश
(D) सामीलीकरण
67. मध्यप्रदेशातील भोपाळ शहरातील वायू गळती दुर्घटना यावर्षी झाली.
- (A) 1992
(B) 1984
(C) 2002
(D) 1982

68. Who has stated that, 'The Earth has enough resources for our need but not for our greed' ?
- (A) Mahatma Gandhi
(B) Medha Patkar
(C) Sunderlal Bahuguna
(D) Baba Amte
69. Who used the term 'Environmental Sociology' explicitly for the first time ?
- (A) Riley Dunlap
(B) Samuel Klausner
(C) William Catton
(D) Robert Ezra Park
70. Who among the following has identified ecologically relevant components in Max Weber's works ?
- (A) Robert Ezra Park and Ernest Burgess
(B) Frederick H. Buttel
(C) Patrick West and Raymond Murphy
(D) Ulrich Beck

68. 'पृथ्वीकडे आपल्या गरजेसाठी पुरेशी संसाधने आहेत पण आपल्या लोभासाठी नाही' असे कोणी म्हटले आहे ?
- (A) महात्मा गांधी
(B) मेधा पाटकर
(C) सुंदरलाल बहुगुणा
(D) बाबा आमटे
69. 'पर्यावरणीय समाजशास्त्र' ही संज्ञा प्रथमतः नेमकेपणाने कुणी वापरली ?
- (A) रिले डनलॅप
(B) सॅम्युएल क्राउजनर
(C) विल्यम कॅटन
(D) रॉबर्ट एझरा पार्क
70. मॅक्स वेबर यांच्या लिखाणातील महत्त्वाचे पर्यावरणीय संदर्भघटक खालीलपैकी कोणी शोधून काढले ?
- (A) रॉबर्ट एझरा पार्क आणि अर्नेस्ट बर्गस
(B) फ्रेडरिक एच. बूटेल
(C) पॅट्रिक वेस्ट आणि रेमंड मर्फी
(D) उलरिच बेक

71. Choose the correct author of, 'The Andaman Islanders' :

- (A) V.D. Savarkar
- (B) B. Malinowski
- (C) A. Radcliffe Brown
- (D) G.H. Mead

72. Which of the following statements is true ?

- (A) Gender is biological construct
- (B) Gender is numerically determined
- (C) Gender is a social construct
- (D) Gender is the sex of the person

73. Sociologists suggest that how children are linked to work, marriage, war and death because of the following.

Choose the correct answer :

- (A) Poverty and class system in the society
- (B) Caste system in some societies
- (C) Social construction of childhood organised differently across cultures
- (D) Increasing violence and crime across the world

71. खालील पर्यायांमधून 'द अंदमान आयलँडर्स' ह्या पुस्तकाच्या लेखकाची अचूक निवडा करा.

- (A) व. दा. सावरकर
- (B) बी. मॅलीनोवस्की
- (C) ए. रॅडक्लीफ ब्राउन
- (D) जी.एच. मीड

72. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (A) लिंगभाव ही जैविक बांधणी आहे
- (B) लिंगभाव संख्येवरून ठरतो
- (C) लिंगभाव ही सामाजिक बांधणी आहे
- (D) लिंगभाव म्हणजे व्यक्तीची लिंगसदस्यता

73. समाजशास्त्रज्ञांच्या मते काम, विवाह, युद्ध आणि मृत्यु यांच्याशी बालके कशी संबंधित आहेत ? हे खालीलप्रमाणे सुचवले आहे.

योग्य पर्यायाची निवड करा :

- (A) गरिबी आणि वर्गव्यवस्था
- (B) काही समाजांमध्ये असणारी जातीव्यवस्था
- (C) बाल्यावस्थेचे वेगवेगळ्या संस्कृतींमध्ये वेगवेगळ्याप्रकारे सामाजिक बांधणीचे संघटन
- (D) जगभर वाढत असणारा हिंसाचार आणि गुन्हेगारी

74. Most of the western families show a number of common features. Choose the correct option :

- (A) Reduction in one parent family
- (B) Increase in members of family
- (C) Increase in average age of marriage
- (D) Increase in the size of household

75. Given below are two statements. One is labelled as Assertion (A) and the other is Reason (R) :

Assertion (A) : Mostly people prefer marriage within their own caste.

Reason (R) : Endogamy is still prevalent in Indian society.

Select the correct answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of the (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of the (A)
- (C) (A) is true, but (R) is false
- (D) (A) is false, but (R) is true

74. बहुतांश पाश्चात्य कुटुंबांचे एक समान वैशिष्ट्य दिसते. योग्य पर्यायाची निवड करा.

- (A) एकल आई किंवा बाप असणाऱ्या कुटुंबामध्ये घट
- (B) कुटुंब सदस्यांमध्ये वाढ
- (C) विवाहाच्या सर्वसाधारण वयात वाढ
- (D) निवासस्थानाच्या आकारमानात वाढ

75. खालील दोन विधाने दिलेली आहेत. एकास प्रतिपादन (A) संबोधले आहे आणि दुसऱ्यास कारण (R) संबोधले आहे.

प्रतिपादन (A) : बहुतांश लोक स्व-जाती अंतर्गत विवाह पसंत करतात.

कारण (R) : स्व-जाती अंतर्गत विवाह अजूनही भारतीय समाजात प्रचलित आहे.

पुढील पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही खरे आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे पण (R) हे खोटे आहे
- (D) (A) चूक आहे पण (R) हे खरे आहे

76. Which of the following statements is correct ?

- (A) Structural-functional theory analyses the divisions in the society
- (B) Structural-functional theory uses micro-level orientation
- (C) Structural-functional theory analyses individual orientation
- (D) Structural-functional theory uses a macro-level orientation

77. Match the following authors in List I with the list of books in List II :

List I

- (a) Shulamith Firestone
- (b) Friedrich Engels
- (c) Simone De Beauvoir
- (d) Ann Oakley

List II

- (1) Sex, Gender and Society
- (2) The Second-Sex
- (3) The Origins of the Family
- (4) The Dialectic of Sex

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (1) (3) (2)
- (B) (1) (2) (4) (3)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (4) (1) (3)

76. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (A) संरचना-कार्यवादी सिद्धांत समाजातील भेदांची चिकित्सा करतो
- (B) संरचना-कार्यवादी सिद्धांत सूक्ष्मपातळीवरील स्थाननिर्णयाची चिकित्सा करतो
- (C) संरचना-कार्यवादी सिद्धांत व्यक्तिगत स्थाननिर्णयाची चिकित्सा करतो
- (D) संरचना-कार्यवादी सिद्धांत विशाल पातळीवरील स्थाननिर्णयाचा वापर करतो

77. यादी I मधील लेखक आणि यादी II मधील पुस्तके जुळवा आणि खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तरांची निवड करा :

यादी I

- (a) शुलामिथ फायरस्टोन
- (b) फ्रेडरिक एंगल्स
- (c) सिमॉन दी बव्हॉ
- (d) अँन ओक्ले

यादी II

- (1) सेक्स, जेंडर अँड सोसायटी
- (2) द सेकंड सेक्स
- (3) द ओरिजिन्स ऑफ द फॅमिली
- (4) डायलेक्टिक ऑफ सेक्स

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (1) (3) (2)
- (B) (1) (2) (4) (3)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (4) (1) (3)

78. Who authored the book, “A Family Conspiracy : Honor Killing” ?

- (A) Nash Ramji
- (B) Sarah Key
- (C) Phyllis Chesler
- (D) S.M. Butler

79. Who amongst the following argues that family performs four basic functions in all societies ?

- (A) Irawati Karve
- (B) George Peter Murdock
- (C) Edmund Leach
- (D) James C. Scott

80. When was the Special Marriage Act passed ?

- (A) 1929
- (B) 1954
- (C) 1955
- (D) 1956

78. “ए फॅमिली कॉन्स्पिरसी : ऑनर किलिंग” हे पुस्तक कोणी लिहिले ?

- (A) नाश रामजी
- (B) सारा की
- (C) फिलीस चेसलर
- (D) एस.एम. बटलर

79. खालीलपैकी कोणी ‘कुटुंब हे सर्व समाजात चार प्रकारची मूलभूत कार्ये पार पाडतो’ असे प्रतिपादन केले ?

- (A) इरावती कर्वे
- (B) जॉर्ज पेटर मरडॉक
- (C) एडमंड लीच
- (D) जेम्स सी. स्कॉट

80. विशेष विवाह कायदा कधी संमत झाला ?

- (A) 1929
- (B) 1954
- (C) 1955
- (D) 1956

81. Arrange the following technological revolutions in chronological order :

- (1) The information revolution
- (2) The green revolution
- (3) The white revolution
- (4) The industrial revolution

Select the correct codes :

- (A) (4), (3), (1), (2)
- (B) (4), (2), (3), (1)
- (C) (1), (4), (2), (3)
- (D) (1), (2), (4), (3)

82. Which one of the following statements about technology is not correct ?

- (A) Human interact with each other and their environment through technology
- (B) Technology has been created to serve human needs and desires
- (C) Technology is not one of the indicators to measure the progress of mankind
- (D) Technology shaped human coexistence and societies and has become a defining feature of human existence

81. खालील तंत्रज्ञानक्रांती कालक्रमानुसार जुळवा :

- (1) माहिती क्रांती
- (2) हरित क्रांती
- (3) धवल क्रांती
- (4) औद्योगिक क्रांती

योग्य संकेतांक निवडा :

- (A) (4), (3), (1), (2)
- (B) (4), (2), (3), (1)
- (C) (1), (4), (2), (3)
- (D) (1), (2), (4), (3)

82. तंत्रज्ञानाबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?

- (A) तंत्रज्ञानाद्वारे मानव एकमेकांशी आणि त्यांच्या पर्यावरणाशी संवाद साधतो
- (B) तंत्रज्ञान मानवी गरजा आणि इच्छा पूर्ण करण्यासाठी तयार केले गेले आहे
- (C) तंत्रज्ञान हे मानवजातीच्या प्रगतीचे मोजमाप करणारे सूचक नाही
- (D) तंत्रज्ञानाने मानवी सहअस्तित्व आणि समाजाला आकार दिला आणि मानवी अस्तित्वाचे एक निश्चित वैशिष्ट्य बनले आहे

83. By what means do we experience
perceptual space and time ?

- (A) Imagination
- (B) Realization
- (C) Events
- (D) Mind

84. Who is the proponent of the
'Idealistic theory of space and
time' ?

- (A) Immanuel Kant
- (B) Samuel Alexander
- (C) Albert Einstein
- (D) Herbert Spencer

83. व्यक्ती इन्द्रियगोचर अवकाश आणि काळ
..... द्वारे अनुभवतात.

- (A) कल्पनाशक्ती
- (B) जाणीव
- (C) घटना
- (D) मन

84. 'आइडियलिस्टिक थिओरी ऑफ स्पेस अँड टाइम'
सिद्धांताचा पुरस्कर्ता कोण आहे ?

- (A) इमॅन्युएल कांट
- (B) सॅम्युअल अलेक्झांडर
- (C) अल्बर्ट आइन्स्टाईन
- (D) हर्बर्ट स्पेंसर

85. What term is employed to define the concept that people worldwide are interconnected through the utilization of new media technologies ?

- (A) Multimedia
- (B) Global village
- (C) Gemeinschaft
- (D) Glocalization

86. Who did not agree with Newtonian conception of the independent existence of space, time and motion ?

- (A) Samuel Alexander
- (B) Immanuel Kant
- (C) Albert Einstein
- (D) Herbert Spencer

85. नवीन माध्यम तंत्रज्ञानाच्या वापराद्वारे जगभरातील लोक एकमेकांशी जोडलेले आहेत ही संकल्पना व्यक्त करण्यासाठी कोणती संज्ञा वापरली जाते ?

- (A) मल्टीमीडिया
- (B) ग्लोबल व्हिलेज
- (C) जेमिनशाफ्ट
- (D) ग्लोकलाइजेशन

86. न्यूटनच्या अवकाश, काळ आणि गती यांच्या स्वतंत्र अस्तित्वाची संकल्पना कोणाला मान्य नव्हती ?

- (A) सॅम्युअल अलेक्झांडर
- (B) इमॅन्युएल कांट
- (C) अल्बर्ट आईन्स्टाईन
- (D) हर्बर्ट स्पेन्सर

87. Whose theory of relativity showed variant characters of space and time ?

- (A) Thomas Newton
- (B) Albert Einstein
- (C) Immanuel Kant
- (D) Thomas Edison

88. What term has been used by anthropologist Arjun Appadurai to describe the movement of people across boundaries ?

- (A) Ethnoscape
- (B) Internationalization
- (C) Tourism
- (D) Ethnomobility

87. कोणाच्या सापेक्षतेच्या सिद्धांताने अवकाश आणि काळाची भिन्न वैशिष्ट्ये दर्शविली ?

- (A) थॉमस न्यूटन
- (B) अल्बर्ट आईन्स्टाईन
- (C) इमॅन्युएल कांट
- (D) थॉमस एडिसन

88. मानववंशशास्त्रज्ञ अर्जुन अप्पादुराई व्यक्तींच्या विभिन्न सीमेपलीकडील होणाऱ्या संचाराचे वर्णन करण्यासाठी कोणती संज्ञा वापरतात ?

- (A) एथनोस्केप
- (B) आंतरराष्ट्रीयीकरण
- (C) पर्यटन
- (D) एथनोमोबिलिटी

89. Identify the term that is used to describe an online entity where a group of people congregates to exchange ideas and messages via digital networks.

- (A) Media Community
- (B) Virtual Community
- (C) Gated Community
- (D) Google Community

90. What term is used to describe the networks that connect state headquarters down to the Block Area Network level through the National Informatics Centre Network ?

- (A) State Wide Area Network
- (B) State Wired Area Network
- (C) State World Wide Network
- (D) State Net Area Network

89. डिजिटल नेटवर्कद्वारे संदेशाची व विचारांची देवाणघेवाण करण्यासाठी जेव्हा लोकांचा समूह एकत्र येतो. अश्या जमलेल्या ऑनलाइन व्यक्तीचे वर्णन करण्यासाठी कोणती संज्ञा वापरली जाते ?

- (A) माध्यम समुदाय
- (B) आभासी समुदाय
- (C) गॅटेड (द्वारबंद) समुदाय
- (D) गुगल समुदाय

90. नॅशनल इन्फॉर्मेटिक्स सेंटर नेटवर्कद्वारे ब्लॉक एरिया नेटवर्क स्तरावर राज्य मुख्यालयाशी जोडणाऱ्या नेटवर्कचे वर्णन करण्यासाठी कोणती संज्ञा वापरली जाते ?

- (A) स्टेट वाइड एरिया नेटवर्क
- (B) स्टेट वायर्ड एरिया नेटवर्क
- (C) स्टेट वर्ल्ड वाइड नेटवर्क
- (D) स्टेट नेट एरिया नेटवर्क

91. Who among the following defined communalism as 'the phenomena of religious differences between groups, often leading to tension and even rioting between them' ?

- (A) David Killingray
- (B) Donald Horowitz
- (C) Harbans Mukhia
- (D) Earl of Minto

92. Vishakha guidelines issued by the Supreme Court of India are related to

- (A) Women rights
- (B) Domestic violence
- (C) Sexual Harassment at workplace
- (D) Political empowerment of women

91. 'विविध गटातील धार्मिक मतभेद सातत्याने त्यांच्यात ताणतणाव आणि काही वेळा दंगल होण्याची घटना म्हणजे सांप्रदायिकता होय' अशी व्याख्या कोणी केली आहे ?

- (A) डेव्हिड किलिंग्रे
- (B) डोनाल्ड हॉरोवीट्झ
- (C) हारबनस् मुखीया
- (D) अर्ल ऑफ मिनटो

92. सर्वोच्च न्यायालयाने जारी केलेली विशाखा मार्गदर्शक तत्वे कशाशी संबंधित आहेत ?

- (A) स्त्रियांचे अधिकार
- (B) घरगुती हिंसाचार
- (C) कामाच्या ठिकाणची लैंगिक हिंसा/ अत्याचार
- (D) स्त्रियांचे राजकीय सक्षमीकरण

93. Who argues that a rational world view is the enemy of religion ? (A) J.M. Mogey (B) Emile Durkheim (C) Bryan Wilson (D) T.K. Oommen	93. तार्किक जागतिक दृष्टिकोन हा धर्माचा शत्रू आहे असे प्रतिपादन कोणी केले ? (A) जे.एम. मॉगी (B) एमिल दुरखिम (C) ब्रायन विल्सन (D) टी.के. ओमेन
94. Who define political culture as the particular pattern of orientations to political action ? (A) Daniel Lerner (B) Gabriel Almond (C) Robert Michels (D) Vilfredo Pareto	94. कोणी राजकीय संस्कृतीची व्याख्या राजकीय कृतीसाठी अभिमुखतेचा विशिष्ट नमुना म्हणून केली आहे ? (A) डॅनीयल लर्नर (B) गॅब्रिएल अलमंड (C) रॉबर्ट मिशेल्स (D) विल्फ्रेडो पॅरेटो
95. Who among the following viewed the identification of women with their bodies as being the root cause of their oppression in patriarchal society ? (A) Claude-Levi Strauss (B) Adrienne Rich and Shulamith Firestone (C) Rajeshwari Sunder Rajan (D) Terry Eagleton	95. पितृसत्ताक समाजात स्त्रियांची त्यांच्या शरीरासह ओळख हे त्यांच्या अत्याचाराचे मूळ कारण आहे. असे खालीलपैकी कोणी पाहिले ? (A) क्लॉड-लेव्ही स्ट्रॉस (B) अँड्रिएन रिच आणि शुलामिथ फायरस्टोन (C) राजेश्वरी सुंदर राजन (D) टेरी ईगलटन

96. Dunlap and Cattons environmental sociology is characterised as

- (A) Social Constructionist perspective
- (B) Realist Perspective
- (C) Naturalist Perspective
- (D) Conflictual Perspective

97. Who argues that education teaches the individual specific skill necessary for his future occupation ?

- (A) Mahatma Gandhi
- (B) Emile Durkheim
- (C) Max Weber
- (D) Talcott Parsons

98. Who is the author of the book “Religion in Secular Society” ?

- (A) Max Weber
- (B) Emile Durkheim
- (C) Peter Worsley
- (D) Bryan Wilson

96. डनलॅप आणि कॅटन यांचे पर्यावरणीय समाजशास्त्र हे कोणत्या दृष्टिकोनातून मांडले आहे ?

- (A) सामाजिक बांधणी दृष्टिकोन
- (B) वास्तववादी दृष्टिकोन
- (C) नैसर्गिक दृष्टिकोन
- (D) संघर्षात्मक दृष्टिकोन

97. “शिक्षण हे व्यक्तीस भविष्यातील व्यवसायासाठी आवश्यक असणारे कौशल्य शिकवते” असे प्रतिपादन कोणी केले आहे ?

- (A) महात्मा गांधी
- (B) एमिल दुर्खिम
- (C) मॅक्स वेबर
- (D) टॉलकॉट पार्सन्स

98. ‘रिलिजन इन सेक्युलर सोसायटी’ या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

- (A) मॅक्स वेबर
- (B) एमिल दुर्खिम
- (C) पीटर वर्सली
- (D) ब्रायन विल्सन

99. Who used the phrase, 'culture is a design for living held by members of a particular society' ?

- (A) Clyde Kluckhohn
- (B) Radcliffe Brown
- (C) Levi Strauss
- (D) Tom Clyde

100. New religions are, by definition, 'new' because :

- (A) They offer innovative religious responses to the conditions of the modern world
- (B) They are recently emerged in the 21st century
- (C) They have developed new gods
- (D) They have zero connection to traditional religion

99. 'विशिष्ट समाजातील व्यक्तींनी जगण्यासाठी तयार केलेले प्रारूप म्हणजे संस्कृती होय' हे वाक्य कोणी वापरले आहे ?

- (A) क्लायड क्लुकहोन
- (B) रॅडक्लीफ ब्राऊन
- (C) लेव्ही स्ट्रॉस
- (D) टॉम क्लायड

100. नवीन धर्म व्याख्येने 'नवीन' आहेत कारण

- (A) ते आधुनिक जगातील परिस्थितीसाठी नावीन्यपणे धर्माला प्रतिसाद करतात
- (B) ते 21व्या शतकात अलीकडे उदयास आले आहेत
- (C) त्यांनी नवीन देव विकसित केले आहेत
- (D) त्यांचा पारंपरिक धर्माशी कोणतेच नाते नाही

JUN -14225/II—A

ROUGH WORK

